

Zahranický obchod Slovenskej republiky v roku 2004.

Hrubý domáci produkt medziročne vzrástol o 5,9 % a dosiahol úroveň 826,5 mld. Sk v bežných cenách. Počet nezamestnaných poklesol o 4,3 %, miera nezamestnanosti dosiahla 13,1 %.

Po náraste na začiatku roku 2004 objem zahraničného obchodu postupne klesal. Podiel vývozu medziročne vzrástol o 11,4 %, čo v hodnotovom vyjadrení znamená nárast o 92 mld. Sk. Dovoz vzrástol o 13,8 %, v hodnotovom vyjadrení to znamená nárast o 114,6 mld. Sk.

Obchodná bilancia roku 2004 sa pohybovala na úrovni – 47,0 mld. Sk čo predstavuje zhoršenie o 22,6 mld. Sk oproti predchádzajúcemu roku.

Výsledok zahraničného obchodu ovplyvnila najmä vyššia medziročná dynamika dovozu, ktorá postupne predstihla dynamiku vývozu.

Ďalším faktorom ovplyvňujúcim výsledok zahraničného obchodu bola zmena komoditnej skladby vývozu. Okrem rastu podielu ropných olejov a olejov získaných z bitúmenových nerastov, výraznejšie vzrástol aj podiel strojov – hlavne strojov na automatické spracovanie údajov, televíznych prijímačov, plochých valcovaných výrobkov zo železa a ocele a práčok.

Na druhej strane klesol osobných automobilov a iných motorových vozidiel na prepravu osôb. Významný pokles zaznamenal aj vývoz sedadiel, častí, súčastí a príslušenstva motorových vozidiel, parných kotlov a elektróniek a trubíc s katódou.

1. Dynamika zahraničného obchodu

Dynamický rast zahraničného obchodu SR bol zaznamenaný v prvých mesiacoch roka, od júna 2004 začína postupne klesať. Dynamika vývozu dosiahla vrchol v apríli a dynamiku dovozu vtedy predbehla o 5,7 percentuálneho bodu. Následné spomaľovanie dynamiky rastu vývozu malo za následok porušenie tendencie predstihu dynamiky vývozu pred dynamikou dovozu. Počas roku 2004 pri medziročnom raste dovozu o 13,8 % a vývozu o 11,4 % zaostala dynamika vývozu o 2,4 percentného bodu za dynamikou dovozu. Zo slovenskej republiky sa vyviezol tovar v hodnote 895 205 mil. Sk. V porovnaní s rokom 2003 sa vývoz zvýšil o 11,4 %, čo v hodnotovom vyjadrení znamenalo rast o 92,1 mld. Sk. Do Slovenskej republiky sa doviezol tovar v hodnote 942 160 mil. Sk. V porovnaní s predchádzajúcim rokom dovoz vzrástol o 13,8 %, čo v hodnotovom vyjadrení znamenalo rast o 115,5 mld. Sk.

V porovnaní s rokom 2003 najväčší nárast vývozu bol zaznamenaný v druhom štvrtroku 2004 – nárast o 38 465 mil. Sk, najnižší nárast bol v treťom štvrtroku – nárast o 12 983 mil. Sk. Počas roku 2004 najväčší objem vývozu 237 345 mil. Sk bol dosiahnutý v 2. štvrtroku a predstavoval nárast o 34 230 mil. Sk oproti 1. kvartálu, 3. štvrtrok zaznamenal pokles o 18 086 mil. Sk oproti úrovni 2. kvartálu. Objem vývozu v poslednom štvrtroku predstavoval nárast o 16 227 mil. Sk oproti 3. kvartálu. Export v druhom polroku 2004 sa zvýšil o 14 285 mil. Sk oproti prvému polroku.

Podobné vývojové tendencie sa v roku 2004 prejavili aj v štruktúre dovozu. Najvyšší medziročný prírastok 44 842 mil. Sk bol dosiahnutý v druhom štvrtroku, najnižší v objeme 21 615 mil. Sk sa prejavil v prvom štvrtroku 2004. Počas roku 2004 objem dovozu v 2. štvrtroku vzrástol o 43 895 mil. Sk oproti 1.

kvartálu, v 4. štvrťroku vzrástol o 18 985 mil. Sk oproti 3. kvartálu a pokles objemu dovozu o 11 887 mil. Sk sa prejavil v 3. štvrťroku v porovnaní s 2. kvartálom. V druhom polroku sa objem importu zvýšil o 39 106 mil. Sk proti prvému polroku 2004.

Vývoj zahraničného obchodu podľa jednotlivých štvrťrokov roku 2004

Obdobie	Vývoz		Dovoz	
	mil. Sk	2004 v % 2003	mil. Sk	2004 v % 2003
1. štvrťrok	203 115	115,1	203 816	111,9
2. štvrťrok	237 345	119,3	247 711	122,1
3. štvrťrok	219 259	106,3	235 824	111,6
4. štvrťrok	235 486	106,3	254 809	110,6
1.-4. štvrťrok	895 205	111,5	942 160	113,9
1. polrok	440 460	117,3	451 527	117,2
2. polrok	454 745	106,3	490 633	111,1

Zdroj : ŠÚ SR

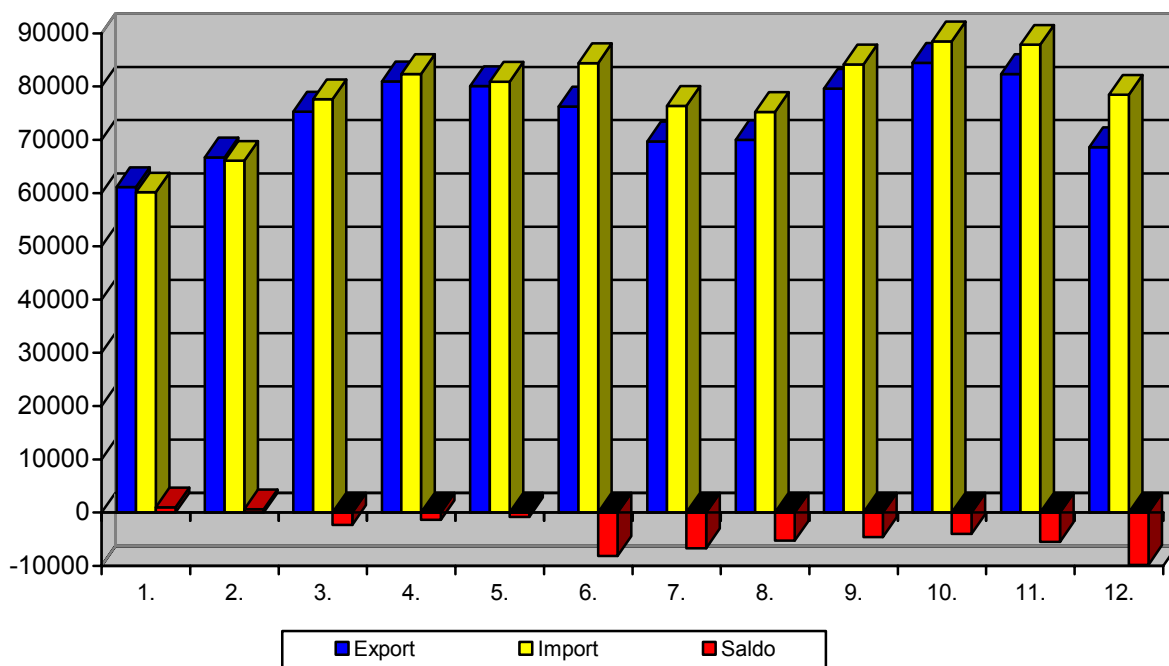
Z pohľadu jednotlivých mesiacov roku 2004 najväčší objem vývozu 84 477 mil. Sk bol zaznamenaný v októbri a predstavoval 14,3 % zvýšenie oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roku, čo v hodnotovom vyjadrení znamená zvýšenie o 10 583 mil. Sk. Podobne aj najvyšší objem dovozu 88 502 mil. Sk bol zrealizovaný v októbri a predstavoval nárast o 10 580 mil. Sk oproti októbri 2003, čo predstavuje zvýšenie o 13,5 %.

Vývoj exportu a importu počas jednotlivých mesiacov roku 2003 a 2004 (v mil. Sk)

Mesiac	Vývoz		Dovoz	
	2004	2003	2004	2003
Január	61 130	54 549	60 130	54 906
Február	66 699	58 002	66 069	61 060
Marec	75 286	63 865	77 617	66 404
Apríl	80 979	61 394	82 363	69 294
Máj	80 108	68 632	80 951	67 054
Jún	76 258	68 876	84 397	69 114
Júl	69 689	69 493	76 391	73 340
August	69 973	65 220	75 246	63 582
September	79 597	71 570	84 187	73 490
Október	84 477	73 894	88 502	77 922
November	82 382	74 957	87 852	75 996
December	68 627	70 786	78 455	75 440
Spolu	895 205	803 238	992 160	827 603

Zdroj : ŠÚ SR

Vývoj zahraničného obchodu v roku 2004 (v mil. Sk)

Zdroj : ŠÚ SR

2. Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu

Podiel jednotlivých zoskupení krajín na celkovom zahraničnom obchode SR zaznamenal medziročne zmeny, ktoré sa najviac prejavili pri obchodovaní s krajinami s vyspelou ekonomikou.

Podiel vývozu do krajín EÚ sa v roku 2004 zvýšil o 12,2 % (tvoril 85,2 % celkového vývozu SR) a do krajín OECD o 10,9 % (predstavoval 91,2 % podiel na celkovom vývoze).

Objem dovezeného tovaru z krajín EÚ vzrástol v roku 2004 o 12,7 % (tvoril 73, % podiel na celkovom dovoze), a dovoz z krajín OECD vzrástol o 7,1 (tvoril 75,3 % z celkového dovozu).

Štruktúra zahraničného obchodu podľa jednotlivých krajín

Krajina	Dovoz 2004 mil. Sk	Index 2002 / 2003	Vývoz 2004 mil. Sk	Index 2002 / 2003	Saldo
OECD	709 688	107,1	816 774	110,9	107 086
EÚ	693 530	112,7	762 499	112,2	68 969
EZVO	10 310	94,7	10 089	92,2	-221
Európa	771 049	105,5	817 725	112,7	46 676
Ázia	99 643	142,0	24 060	104,2	-75 583
Afrika	2 258	98,7	3 269	161,0	1 011
Amerika	23 316	104,6	48 086	100,7	24 770
Austrália	584	76,0	1 482	75,9	899
Oceánia	184	x	76	x	-108
Nešpecifikované	45 126	x	507	16,3	-44 619

Zdroj : ŠÚ SR

V rámci najvýznamnejších obchodných partnerov vzrástol vývoz do Nemecka o 3,7 %, do ČR o 15,1 %, Rakúska o 17,6 %, Maďarska o 18,9 %, Francúzska o 14,7 %, Holandska o 26 %, Poľska o 28 %, do USA o 1,0 % a do Spojeného kráľovstva o 51,9 %. Znížil sa objem vývozu do Talianska o 5,1 %. Na druhej strane vzrástol dovoz z ČR o 5,3 %, Nemecka o 6,5 %, Talianska o 3,2 %, Rakúska o 11,2 %, Poľska o 25,8 %, Maďarska o 12,2 % a Číny o 22 %. Znížil sa objem dovozu z Ruska o 1,2 %, Francúzska o 1,7 % a z Španielska o 14,6 %.

Najvýznamnejší obchodní partneri z hľadiska objemu vývozu

Krajina	Export 2004 (mil. Sk)	Podiel (%)	Medziročný nárast (mil. Sk)
Nemecko	256 791	28,7	9 112
ČR	119 266	13,3	15 616
Taliansko	57 051	6,3	-3 082
Rakúsko	70 230	7,8	10 504
Belgicko	18 946	2,1	2 975
Maďarsko	46 522	5,2	7 399
Poľsko	49 143	5,4	10 761
Francúzsko	23 340	2,6	4 143
Holandsko	27 329	3,0	5 646
V. Británia	25 759	2,8	8 798

Zdroj : ŠÚ SR

Najväčšie medziročné nárasty vývozu smerovali do ČR (15,6 mld. Sk), Poľska (10,7 mld. Sk), Nemecka (9,1 mld. Sk), Francúzska (4,1 mld. Sk), Španielska (2,9 mld. Sk), Maďarska (7,4 mld. Sk) a Holandska (5,6 mld. Sk). Najväčšie poklesy boli do Talianska (3,0 mld. Sk), Švajčiarska (1,5 mld. Sk), Luxemburska (0,8 mld. Sk), Poľska (0,8 mld. Sk).

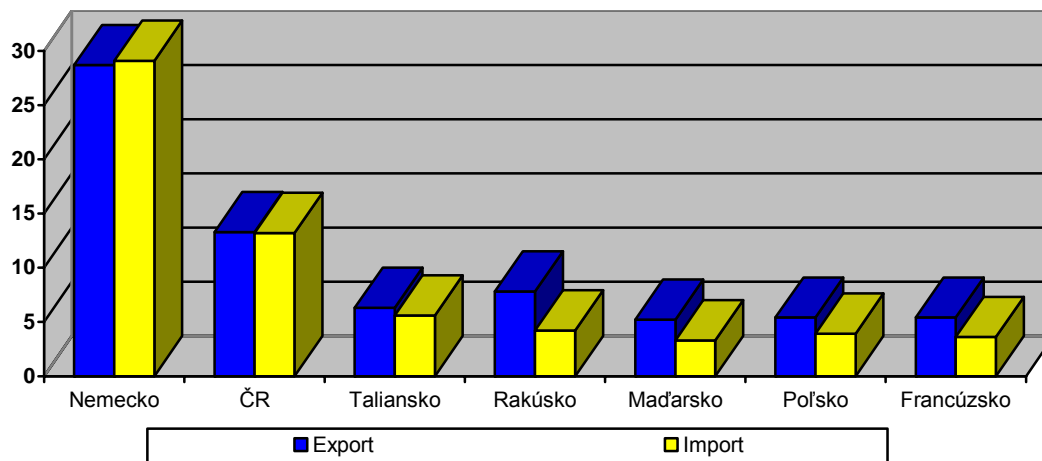
Najvýznamnejší obchodní partneri z hľadiska objemu dovozu

Krajina	Import 2004 (mil. Sk)	Podiel (%)	Medziročný nárast (mil. Sk)
Nemecko	224 396	29,1	13 765
ČR	124 620	13,2	6 303
Rusko	88 509	9,4	-1 086
Taliansko	52 644	5,6	1 649
Rakúsko	40 257	4,2	4 051
Francúzsko	34 484	3,6	-584
Poľsko	36 673	3,9	7 524
Maďarsko	31 848	3,3	3 469
Čína	34 972	2,6	4 536

Zdroj : ŠÚ SR

Najväčšie medziročné nárasty dovozu smerovali z Nemecka (13,7 mld. Sk), Ukrajiny (4,7 mld. Sk), ČR (6,3 mld. Sk), Číny (4,5 mld. Sk), Poľska (7,5 mld. Sk), Rakúska (4,0 mld. Sk), Maďarska (3,5 mld. Sk), Japonska (3,0 mld. Sk), Talianska (1,7 mld. Sk) a Turecka (1,1 mld. Sk). Najväčšie poklesy dovozu boli zaznamenané z Ruska (1,1 mld. Sk), Španielska (3,3 mld. Sk), USA (0,7 mld. Sk).

Najvýznamnejší obchodní partneri SR podľa podielu na celkovom dovoze a vývoze (%)

Zdroj : ŠÚ SR

Najväčšie pasívne saldo v zahranično – obchodnej činnosti s Ruskom (77 685 mil. Sk), Čínou (22 416 mil. Sk), Kórejskou republikou (16 319 mil. Sk), Japonskom (15 806 mil. Sk), Taiwanom (6 666 mil. Sk), ČR (5 354 mil. Sk) a Ukrajinou (3 792 mil. Sk).

Najvyššie aktívne saldo mala SR s Nemeckom (32 394 mil. Sk), Rakúskom (29 972 mil. Sk), USA (27 231 mil. Sk), Maďarskom (14 674 mil. Sk), Holandskom (13 266 mil. Sk), Poľskom (12 470 mil. Sk) a Spojeným kráľovstvom (8 627 mil. Sk).

3. Komoditná štruktúra zahraničného obchodu

Z tovarového hľadiska výraznejšie vzrástol vývoz ropných olejov a olejov získaných z bitúmenových nerastov, iných ako surových o 13 265 mil. Sk, strojov na automatické spracovanie údajov a ich jednotiek o 10 822 mil. Sk, televíznych prijímačov o 7 447 mil. Sk, plochých valcovaných výrobkov zo železa alebo z nelegovanej ocele, plátovaných o 5 103 mil. Sk a práčok pre domácnosť a práčovne o 4 509 mil. Sk.

Najviac klesol vývoz osobných automobilov a iných motorových vozidiel konštruovaných hlavne na prepravu osôb o 10 568 mil. Sk, sedadiel tiež premeniteľných na lôžka a ich častí o 8 841 mil. Sk, častí, súčastí a príslušenstva motorových vozidiel o 6 047 mil. Sk, parných kotlov o 1 719 mil. Sk a elektróniek a trubíc s katódou o 1 368 mil. Sk.

Z tovarového hľadiska najviac vzrástol dovoz výrobkov s tekutými kryštálmi o 10 355 mil. Sk, ropných olejov a olejov získaných z bitúmenových nerastov, iných ako surových o 5 741 mil. Sk, ropných olejov a olejov získaných z bitúmenových nerastov, surových o 5 638 mil. Sk, železných rúd a koncentrátov o 5 209 mil. Sk a osobných automobilov a iných motorových vozidiel konštruovaných hlavne na prepravu osôb o 5 022 mil. Sk.

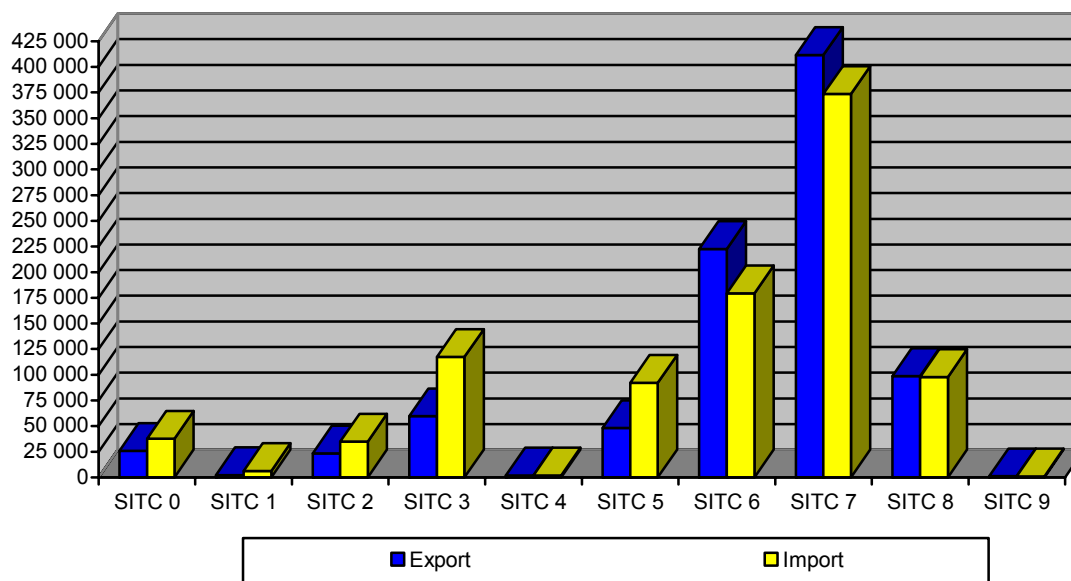
Najviac klesol dovoz ropných plynov a iných plynných uhľovodíkov o 3 357 mil. Sk, vratných alebo rotačných zážihových spaľovacích piestových motorov o 3 002 mil. Sk, strojov a zariadení na výrobu papieroviny o 1 327 mil. Sk a elektróniek a trubíc s katódou o 1 231 mil. Sk.

Dovoz a vývoz v roku 2004 podľa nomenklatúry SITC (mil. Sk)

Triedy SITC	Dovoz	Vývoz
SITC 0 Potraviny	37 748	25 813
SITC 1 Nápoje a tabak	6 175	2 314
SITC 2 Surové materiály	34 991	23 350
SITC 3 Nerastné palivá	117 412	59 629
SITC 4 Oleje a tuky	1 998	1 813
SITC 5 Chemikálie	92 111	48 144
SITC 6 Trhové výrobky	179 355	222 653
SITC 7 Stroje a zariadenia	373 660	411 655
SITC 8 Priemyselné výrobky	97 783	98 679
SITC 9 Ostatné	929	1 130

Zdroj : ŠÚ SR

Dovoz a vývoz v roku 2004 podľa nomenklatúry SITC (mil. Sk)

Zdroj : ŠÚ SR